

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Kfv.VII.37.604/2020/6.

A tanács tagjai: . Zánthy János

a tanács elnöke

. Farkas Katalin

előadó bíró

. Bérces Nóra

bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Központi Rendőr Szakszervezet

Az alperes: Budapesti Rendőr-főkapitányság

Az alperes képviselője: ... kamarai jogtanácsos

A per tárgya: illetmény-különbözet megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Fővárosi Törvényszék 7.Kf.650.120/2020/6.

Az elsőfokú bíróság határozatának száma:

Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 80.K.32.081/2019/13.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 7.Kf.650.120/2020/6. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 80.K.32.081/2019/13. számú ítéletét a fellebbezéssel nem támadott, a 780.180 (hét száznyolcvanezer-száznyolcvan) forint túlszolgálati díjazás különbözetére vonatkozó alperesi marasztalásra vonatkozó rész érintése nélkül hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A felperes elsőfokú eljárásban felmerült perköltségét 80.000 (nyolcvanezer) forintban, a másodfokú eljárásban felmerült perköltségét 40.000 (negyvenezer) forintban, a felülvizsgálati eljárási költségét 10.000 (tízezer) forintban, az alperes első- és másodfokú eljárásban felmerült perköltségét együttesen 75.000 (hetvenötezer) forintban, az elsőfokú bírósági eljárás illetékét 154.800 (százötvennégyezer-nyolcszáz) forintban, a másodfokú bírósági, eljárás illetékét 144.000 (száznegyvennégyezer) forintban, a felülvizsgálati eljárás illetékét 180.000 (száznyolcvanezer) forintban állapítja meg, amelyek viseléséről az új eljárásban kell a bíróságnak döntenie.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

Tényállás

- [1] A felperes az alperes Közrendvédelmi Főosztály állományában teljesített szolgálatot, amely munkakörben 2012. december 31. napjáig havi 38.650 forint bevetési pótlékban, továbbá mivel

rendszeresen vezetett gépjárművet, ezért 2015. január és július között havi 5.025 forint gépjárművezetői pótlékban részesült. Az alperes a 2015. június 30. napjával megállapított korábbi rendszeres díjazás összegébe a felperes illetményeltérítését, valamint a gépjárművezetői pótlékát nem számította bele, továbbá a felperes 2016. február 1. és 2018. december 31. közötti időszakban túlszolgálatot teljesített, amelynek elszámolása során az illetményeltérítés összegét az alperes szintén figyelmen kívül hagyta.

- [2] A felperes szolgálati panaszában sérelmezte, hogy a 2015. június 30. napján korábbi rendszeres díjazása szerint megállapított beosztási illetménye nem a valós összegben került megállapításra; az illetmény-eltérítés, valamint a gépjárművezetői pótlék nem került beszámításra, továbbá 2016. február 1. és 2018. december 31. között teljesített túlszolgálat ellentételezése nem a megfelelő összeggel történt meg.
- [3] Az Országos Rendőr-főkapitányság a felperes szolgálati panaszát a 2016. február 1-jétől 2016. március 2-áig terjedő időszakra vonatkozóan elévülés, egyebekben pedig megalapozatlanság miatt utasította el.

A felperes keresete és az alperes védírata

- [4] A felperes pontosított kereseti kérelmében kérte az alperes kötelezését 2016. február 1. és 2018. december 31. közötti időszakra vonatkozóan „halmazatban” 1.800.090 forint illetmény-különbözet és 780.180 forint túlmunkadíjazás-különbözet, valamint ezen összegek után 2017. július 15. napjától járó kamatok megfizetésére. Felperes hivatkozott arra, hogy az alperesnél 2012. december 31. napjáig 38.650 forint különleges bevetési pótlék illette meg, amely pótléka a rendőrség átszervezése során megszüntetésre került, ugyanakkor mivel feladatai jelentősen nem változtak, vezetői döntés alapján a korábban bevetési pótlékban részesülők, így a felperes beosztási illetményét is az alperes úgy térítette el, hogy az összességében megegyezzen a korábbi illetményével, a beosztási illetménybe beépítésre került a korábbi bevetési pótlékkal megegyező összegű illetmény. Az eltérítést teljesítményértékelés nélkül kapta meg 2015. június 30. napjáig folyamatosan.
- [5] Előadta, hogy gépjárművet rendszeresen vezetett, ami a Robotzsaru rendszerben rögzítésre került és amely alapján az alperes 2015. január és június között minden hónapban fizetett gépjárművezetői pótlékot a felperes részére.
- [6] Hivatkozott arra is, hogy 2016. február 1. és 2018. december 31. közötti időszakban 2.638 óra túlmunkát teljesített, amelyet az alperes nem a „megfelelő összegű” távolléti díjjal számolt el.
- [7] Az alperes védíratában a kereset elutasítását kérte a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyára szóló 1996. évi XLIII. törvény (továbbiakban: régi Hszt.) 101. § (4) bekezdése, a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati viszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (továbbiakban: Hszt.) 352. § b) pont 1. alpontja alkalmazásával. Érvelése szerint a régi Hszt. 101. § (4) bekezdése szerinti illetmény-eltérítés beszámítására a Hszt. 352. § b) pont 1. alpontja alapján nem volt lehetőség és a felperes a régi Hszt. 102. § (2) bekezdése és 103/B. §-a szerint sem volt jogosult arra, hogy kompenzációs illetmény-kiegészítésben részesüljön. Emiatt a túlszolgálatdíj-különbözet iránti felperesei kérelem is megalapozatlan.
- [8] A gépjárművezetői pótlékkal kapcsolatosan hivatkozott arra, hogy a felperes részére eseti gépjárművezetői pótlékokra való jogosultság került megállapításra, az eseti pótlék rendszeres illetményként történő figyelembevételére nincs lehetőség.

Az első- és másodfokú ítélet

- [9] Az első fokon eljáró bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 1.800.090 forint illetmény-különbözetet, valamint 780.180 forint túlmunkadíjazás-különbözetet és ezen összegek után 2017. július 15. napjáig járó kamatát a Hszt. 351. § (1)-(3) bekezdései, a 352. §, 351. § és 353.-

353/E. § rendelkezéseire, valamint a régi Hszt. 254. § (2) bekezdése és a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény végrehajtásáról szóló 140/1996. (VIII.31.) Korm. rendelet (továbbiakban: Krm.) 42. § (3) bekezdés a) pontjára alapítottn.

- [10] Megállapította, hogy a felperes 2013. január 1. napját követően a különleges bevetési pótlékkal ellentételezett munkaköri feladatait látta el, amelyre tekintettel az alperes a különleges bevetési pótlék összegével megegyező illetmény-eltérítést biztosított a részére. Az alperesnél történt átszervezés következtében a felperes 2013. január 1. napjától a különleges bevetési pótlékra való jogosultságát elveszítette, azonban vezetői döntés alapján - teljesítményértékelés nélkül - illetmény-eltérítés címén a különleges bevetési pótlékkal azonos összeg került továbbra is kifizetésre a részére, ezért a Hszt. 352. § b) pont 1. alpontja szerint az alperesnek úgy kellett volna a felperes korábbi rendszeres díjazását megállapítania, hogy figyelembe veszi a felperes „alapilletményesített” korábbi rendszeres különleges bevetési pótléka összegét is. A felperes túlszolgálat ellentételezése során sem került az illetmény-eltérítés figyelembevételre, ezért a felperes kereseti követelése e körben is megalapozott volt.
- [11] Az eljárás során nem volt vitatott, hogy a felperes rendszeresen vezetett gépjárművet, amelyért 2015. január-június hónapokban havi 5.025 forint összegű gépjárművezetői pótlékban részesült. Mindez azt jelenti, hogy a gépjárművezetői pótlék is rendszeres kifizetésnek minősült, amelyet az alperesnek figyelembe kellett volna venni a Hszt. 351. § (1) bekezdése szerinti besoroláskor a Hszt. 352. §-a alapján. A kereseti követelések összecsúszását az alperes nem vitatta, ezért a bíróság azt a felperes által megjelölt összegben ítélte meg.
- [12] Az alperes fellebbezésében a védiratában foglaltakat fenntartotta kiegészítve azzal, hogy a felperes esetében a régi Hszt. 102. § (2) bekezdése nem volt alkalmazható, mivel a beosztási illetménye az átszervezés miatt nem csökkent, ezért kizárólag teljesítményértékelés alapján lehetett az illetményét megnövelni függetlenül attól, hogy készült-e tényleges teljesítményértékelés vagy sem. Az alperes a bevetési pótlék összegét az alapilletmény részévé nem tehetette. Ha az elsőfokú bíróság érvelése helytálló lenne, mely szerint nem teljesítményértékelés alapján került eltérítésre a felperes illetménye, így az alperes jogalap hiányában térítette el a felperes illetményét, így nem lett volna alkalmazható, hiszen a felperes beosztási illetménye nem csökkent, így nem lett volna alkalmazható a Hszt. 102. § (2) bekezdése és a régi Hszt. egyéb rendelkezései sem adtak alapot az illetmény eltérítésére.
- [13] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását kérte helyes indokai alapján.
- [14] A másodfokon eljáró bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezés keretei között bírálta felül, azaz kizárólag az illetmény-eltérítés megfizetésére vonatkozó ítéleti rendelkezést vizsgálta. A tényállás kiegészítését követően megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az irányadó jogszabályok megfelelő alkalmazásával hozta meg ítéletét, ezért az abban foglalt indokok megismétlése nélkül hagyta azt helyben. Az alperes fellebbezésével kapcsolatosan rámutatott, hogy a teljesítményértékelés kizárólag egy adott évre vonatkozó eltérítést jelenthetett, új teljesítményértékelés elkészítése nélkül az illetmény-eltérítés nem rögzül. Az illetmény eltérítése nem teljesítményértékelésen alapult, hiszen - nem vitatottan - a felperes esetében tényleges teljesítményértékelés nem történt.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [15] A jogerős ítélet ellen az alperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben annak hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a bírósági ítélezés egységesítésének érdekében jogegységi határozat meghozatalát, másodlagosan a Fővárosi Törvényszék új határozat meghozatalára utasítását kérte a Hszt. 352. § b) pontja és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Pp.) 346. § (4)-(5) bekezdései megsértésére hivatkozva.

- [16] Az alperes - a Hszt. 352. § b) pontja, a régi Hszt. 99. § (2) bekezdése, 101. § (4) bekezdése, 102. § (2) bekezdése és 103/B. §-a felhívásával - kiemelte, hogy az illetmény elemeit, illetve azokat az eseteket, amikor a hivatásos állományban szolgálatot teljesítő személy illetménye eltéríthető, a régi Hszt. taxatívén sorolta fel. A felperes szervezetátalakítás keretében megvalósult áthelyezésével kapcsolatban megállapítható, hogy az átvevő szervezet szervezeti szintje illetmény-kiegészítés szempontjából nem volt alacsonyabb, ezért a régi Hszt. 103/B. §-a nem volt alkalmazható, az átszervezést követően a felperes beosztási illetménye nem csökkent, így a régi Hszt. 102. § (2) bekezdése sem volt alkalmazható. Mindebből következően az alperes az átszervezést követően kizárólag teljesítményértékelés alapján növelhette meg a felperes illetményét függetlenül attól, hogy ténylegesen történt-e teljesítményértékelés vagy sem.
- [17] Az alperes hivatkozott arra, hogy a jogerős ítéletben foglaltakkal szemben a különleges bevetési pótlék összegének alapilletményesítésére nem volt lehetőség. Amennyiben az alperes az illetmény-eltérítést teljesítményértékelés nélkül hajtotta volna végre, úgy arra a régi Hszt. rendelkezéseivel ellentétesen jogalap hiányában került volna sor, a jogalap nélkül folyósított összeget a Hszt. hatálybalépését követően sem lehet figyelembe venni.
- [18] Az alperes álláspontja szerint a jogerős ítélet indokolása hiányos, mivel a másodfokú bíróság nem adott választ arra a kérdésre, hogy teljesítményértékelés hiányában milyen, a régi Hszt.-ben szabályozott jogcímen kapta a felperes 2015. június 30-ig az illetmény-kiegészítést és azt milyen jogcímen kellett volna beszámítania az alperesnek a Hszt. hatálybalépésekor megállapítandó illetménybe.
- [19] Az alperes kérte, hogy a Kúria - azonos tárgyban folyamatban lévő ügyek nagyobb számára és az eltérő ítélkezési gyakorlatra tekintettel - intézkedjen jogegységi eljárás lefolytatásáról.
- [20] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását, másodlagosan az első fokon eljáró bíróság új eljárás lefolytatására kötelezését kérte „a gépjárművezetői pótlék be nem számítása miatt keletkezett elmaradt illetmény megfizetése tárgyában”.
- [21] A felperes álláspontja szerint a felülvizsgálati kérelem a Kp. követelményeinek nem felel meg, mivel nem jelöli meg pontosan, hogy mely formában, milyen módon, pontosan mely részében kéri a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, illetve nem állapítható meg, hogy a jogegységi határozat meghozatalát mire vonatkozóan kérte. Az alperes tévesen hivatkozik a Pp. 346. § (4) bekezdése bíróság általi megsértésére. Önmagában attól, hogy az alperes nem ért egyet az ítéletek indokolásával, azok még nem lesznek jogszabálysértőek.
- [22] Utalt arra a felperes, hogy amennyiben nincs új Hszt., akkor a perbeli időt megelőzően, azaz 2015. június 30-ig folyósított illetmény-eltérítések és gépjárművezetői pótlékok továbbra is kifizetésre kerültek volna.
- [23] Fenntartotta a felperes azt az álláspontját a jogerős ítéletekre hivatkozva, miszerint az alperes azzal, hogy a megszüntetett bevetési pótlék helyett vezetői döntéssel illetmény-eltérítést alkalmazott, a kifizetés nem vált jogalap nélkülivé. Az alperes a beosztási illetmény részévé tette az illetmény-eltérítést.
- [24] A felperes a „Kúria 2020. július 2-a óta hozott egyedi döntéseire” hivatkozva terjesztette elő másodlagos kérelmét, amelyben kérte a gépjárművezetői pótlék vonatkozásában az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását. Érvelése szerint mind az bíróságok a jogszabályoknak megfelelő eljárásban, a bizonyítékok alapján megállapított tényekre alapítottan, helyes jogalkalmazással jogszerű ítéletet hoztak, amelyeket megfelelő mértékben megindokoltak, „ugyanakkor az azonos jogcímen (elmaradt illetmény) két különböző jogi alapon érvényesíteni kívánt követelést egybeszámított ítéleti rendelkező részben állapították meg”, ezért indokolt az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítása.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [25] A felülvizsgálati kérelem megalapozott az alábbiak szerint.

- [26] A Kúria a jogerős ítéletet kizárólag a felülvizsgálati kérelem és felülvizsgálati ellenkérelem keretei között vizsgálta felül [Kp. 115. § (2) bekezdés, 108. § (1) bekezdés].
- [27] A kúria mindenképp rögzíti, hogy az alperes jogegységi indítványa a Bszi. 33. § (2) bekezdésében írt követelményeknek nem felelt meg, ezért a Kúria tanácsa a jogegységi eljárás lefolytatásának kezdeményezésétől eltekintett.
- [28] A peradatok szerint a felperes a 2012. évi átszervezést követően, 2013. január 1-jétől nem volt jogosult különleges bevetési pótlékra, azonban az alperes - vezetői döntés alapján - a különleges bevetési pótlék összegét - a beosztási illetmény részeként - illetményeltérítés címén tovább fizette annak érdekében, hogy a felperes illetménye ne csökkenjen. 2015. június 30-ig tényleges teljesítményértékelés nélkül a parancsnok mérlegelési jogkörében eljárva az illetmény részévé tett, a bevetési pótlék helyett fizetett összeget tovább fizette, ami így nem minősült jogalap nélkül kifizetett juttatásnak.
- [29] A Kúria azonos tényállású ügyekben, azonos tartalmú felülvizsgálati kérelmek elbírálása során - az alábbiak szerint - már állást foglalt a Hszt. 352. § b) pontja helyes alkalmazásáról (Kfv.VII.38.374/2019/6., Kfv.VII.38.334/2019/4. Kfv.VII.37. 586/2020/5.). Megállapította, hogy a hivatásos állomány tagjának illetményét a 2013. január 1. és 2015. június 30. közötti időszakban a régi Hszt. IX. fejezetében szereplő rendelkezések alapján kellett meghatározni. Az illetmény beosztási illetményből, rendfokozati illetményből, illetménykiegészítésből, szolgálati időpótlékból, valamint a régi Hszt. által meghatározott feltételek fennállása esetén illetménypótlékból állt; az alapilletményt a beosztási és a rendfokozati illetmény együttes összege képezte [99. § (2) bekezdés]. A beosztási illetmény megállapításához a hivatásos állomány tagját rendfokozata alapján I. vagy II. besorolási osztályba, azon belül a beosztási szintekhez igazodóan beosztási kategóriákba kellett besorolni, a beosztási kategórián belül az adott beosztásban eltöltött szolgálati idő tartama függvényében meg kellett állapítani az irányadó fizetési fokozatot is [100. § (1)-(2) bekezdés]. A beosztási illetmény összegét a fizetési fokozatokhoz tartozó, a régi Hszt. mellékletében meghatározott szorzószámok és a köztisztviselőkre vonatkozó illetményalap szorzata alapján kellett megállapítani [100. § (4) bekezdés]. Az így megállapított besorolás szerinti beosztási illetmény eltérítésére, annak magasabb, vagy alacsonyabb összegben való megállapítására a törvényhozó az állományilletékes parancsnokok számára a Hszt. 101. § (4) bekezdésében, az ott meghatározott keretek között biztosított jogosultságot: a rendelkezés alapján a parancsnok a beosztási illetményt „a meghatározott személyi juttatások előirányzatán belül a tárgyévvel megelőző év teljesítményértékelés alapján” legfeljebb 30%-kal magasabban, illetve 20%-kal alacsonyabban állapíthatta meg. A teljesítményértékelést a Hszt. hatálya alá tartozók esetében a 82-83. §-ok és más jogszabályok [pl. a közszolgálati egyéni teljesítményértékelésről szóló 10/2013. (I.21.) Korm. rendelet] alapján kellett elvégezni.
- [30] Különleges bevetési pótlék megállapítására különlegesen veszélyes szolgálati feladatok ellentételezése érdekében, és az ilyen feladatok végrehajtásához szükséges folyamatos intenzív felkészülés ösztönzésére kerülhetett sor „kizárólag az ilyen jellegű tevékenységet közvetlenül ellátó állomány részére” [Kr. 50. § (1)-(2) bekezdés]; a pótlék a rendőr-főkapitányságok jogszabályban meghatározott egységeinél arra „jogosító tevékenységet közvetlenül ellátó” személyeknek volt megállapítható [BMr. 11. melléklet 3. pont].
- [31] A felperes illetményének eltérítésére a felülvizsgálati eljárásban is irányadó tényállás szerint a fenti rendelkezésekkel ellentétesen, teljesítményértékelés nélkül került sor, ezért illetményének eltérítésére a régi Hszt. 101.§ (4) bekezdése alapján nem kerülhetett sor. A felperes beosztási illetményét az alperes 2013. január 1-től, a különleges bevetési pótlékra való jogosultsága megszűnésétől a kieső összeg pótlásaként, teljesítményértékelés nélkül, kizárólag azért térítette el, hogy az össz-illetménye ne csökkenjen.
- [32] Az alperes helytállóan hivatkozott arra, hogy a felperesnek a Hszt. 352. § b) pontjában szabályozott korábbi rendszeres díjazását a régi Hszt. felsorolt rendelkezései alapján kellett meghatározni és arra

is, hogy a a korábbi bevetési pótlék összegével azonos, annak „helyébe lépő” illetményeltérítés nem vált a beosztási illetmény részévé, mivel az illetmény összetevőit felsoroló Hszt. 99. § (2) bekezdése alapján az illetményeltérítés nem képez önálló jogcímű illetményelemet. A besorolás szerinti beosztási illetmény meghatározása objektív kritériumokon alapul, annak eltérítésére csak a tárgyévi munka értékelésének eredményeként kerülhet sor. Az a körülmény, hogy a jogalkotó az előző évi munkateljesítmény - pozitív, vagy negatív irányú - honorálását, a munka minőségének és mennyiségének ellentételezését a besorolás szerinti beosztási illetmény %-os mértékéhez igazítva rendelte meghatározni, nem jelenti azt, hogy az a beosztási illetmény részévé válna. A felperes nem vált jogosulttá az illetményeltérítés címén juttatott összegre annak folytán sem, hogy azt az alperes a beosztási illetménybe beszámította, vagyis a Hszt. 99. §-a alapján megállapított besorolási illetményhez hozzáadta. A régi Hszt. IX. fejezete illetményrendszerre vonatkozó szabályozásában nem található olyan rendelkezés, amely a beosztási illetmény perbeli módon történt eltérítésére, a hivatásos állomány tagja által elvégzett munka értékelése nélkül lehetőséget biztosított volna, vagy amely az állományilletékes parancsnokot, vagy más vezetőt arra hatalmazott volna fel, hogy a jogalkotó rendelkezése folytán megszüntetett pótlék folytán kieső illetményelem „helyettesítéséről” más illetményelem biztosításával önállóan, saját hatáskörben rendelkezzen. A régi Hszt.-ben a törvényhozó szabályozta azt, hogy a hivatásos állomány tagjának milyen esetekben nem csökkenhet az illetménye [102. § (2) bekezdés, 103/B. §], az illetménypótlékra való jogosultság elvesztésének esetére ilyen szabályozást nem alkotott.

- [33] A Kúria az EBH 2009.2082. számon közzétett határozatában kimondta: a szolgálati viszony az állam és a hivatásos állomány tagja között létrejött különleges jogviszony, amelyben mindkét felet a sajátos szolgálati körülményeknek megfelelő, a törvényben és más jogszabályokban meghatározott jogosultságok illetik és kötelezettségek terhelik. A szolgálati viszonyra vonatkozó szabályok ezért alapvetően kógenssek, ami miatt nincs lehetőség elérő, a hivatásos állomány tagja részére kedvezőbb megállapodás megkötésére úgy, ahogyan arra a munkaviszonyban foglalkoztatott munkavállalók esetében a Munka Törvénykönyve lehetőséget ad.
- [34] A Kúria eseti döntéseiben rámutatott a következőkre is: A régi Hszt.-ben szabályozott illetményrendszer kifejezi a szolgálati beosztáshoz kapcsolódó felelősséget, a hivatásos szolgálattal járó többletkötelezettséget, a rendvédelmi szerv szervezetrendszerében a szervezeti szintek (helyi, területi, országos) közötti különbséget, továbbá az illetménypótlékok útján honorált többletteljesítményt. A hivatásos állomány tagjaira vonatkozó jogszabályi rendelkezések kógenssek (EBH2010.2259.). A kógens rendelkezések nem értelmezhetők kiterjesztően (EBH2016.M.11.), kógens törvényi rendelkezés alkalmazásakor nem lehet az érdemi döntést analógiára alapozni (BH2016.250.). A jogalkotó hatáskörébe tartozik annak eldöntése, hogy megteremt-e valamely juttatást a munkavállaló részére, és az is, hogy azt milyen feltételek előírásával teszi (BH2015.79.).
- [35] A Kúria a fent említett határozataiban kiemelte, hogy a jogvitában a bíróságoknak arról kell döntenük, hogy a Hszt. 2015. július 1-jei hatályba lépésével elvégzendő besoroláskor, az ekkor megállapítandó illetménybe be kell-e számítani olyan illetményelemet, amelyet az alperes korábban a régi Hszt. 101. § (4) bekezdésébe ütközően, illetve jogszabályi felhatalmazás nélkül állapított meg. A jogszabályba ütköző, ekként érvénytelennek minősülő munkáltatói intézkedésre, függetlenül attól, hogy az intézkedés a 2013. január 1. és 2015. június 30. közötti időszakban hatályosult, jogosultságot alapítani nem lehet, a 2015. július 1-től járó illetmény meghatározásakor annak figyelembe vétele nem kérhető.
- [36] Az eljáró bíróságok téves jogértelmezés eredményeként jutottak arra a következtetésre, hogy az alperesnek a Hszt. által elrendelt besoroláskor a 352. § b) pontban szabályozott korábbi rendszeres díjazás összegébe bele kellett volna számítani az illetményeltérítést, ami miatt a felperes jogosult a keresettel érvényesített illetmény-különbözetre. A 2013. január 1-től illetményeltérítés címén megállapított és kifizetett összegek a kifizetés tényétől sem váltak a beosztási illetmény részévé, a megszüntetett pótlék „alapilletményesítéséről” a parancsnok saját hatáskörben, mérlegelés

jogkörben nem rendelkezhetett.

- [37] Semmis az a jognyilatkozat vagy annak az a része, amely a szolgálati viszonyra vonatkozó szabályba vagy egyébként jogszabályba ütközik. A semmisséget hivatalból kell figyelembe venni [régi Hszt. 9. § (1)-(2) bekezdés]. Részben érvénytelen jognyilatkozat helyett a szolgálati viszonyra vonatkozó szabályt kell alkalmazni, kivéve ha a felek az érvénytelen rész nélkül nem állapodtak volna meg [régi Hszt. 10. § (2) bekezdés].
- [38] A felek között nem képezte vita tárgyát, hogy a felperes bevetési pótléokra jogosító munkát nem végzett, a régi Hszt.-nek nem volt olyan rendelkezése, amelynek alapján az alperes érvényesen rendelkezhetett volna arról, hogy a 2012-ben történt átszervezés folytán megszűnt pótlék elvesztését illetményeltérítéssel kompenzálja. A jogszabályba ütköző, ekként érvénytelennek minősülő munkáltatói intézkedésre a felperes jogosultságot nem alapíthatott.
- [39] Az alperes alaptalanul állította a felülvizsgálati kérelmében, hogy a jogerős ítélet indokolása sérti a Kp. 84.§ (2) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 346. § (4)-(5) bekezdéseit. A Kúria korábban, a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény indokolási kötelezettséget szabályozó 221. § (1) bekezdése megsértésének vizsgálata kapcsán már rámutatott: az a kérdés, hogy a bíróság a perben vitás kérdések eldöntése szempontjából releváns jogszabályokat helyesen értelmezte, az ügyre vonatkoztatva helyesen alkalmazta-e, a Pp. 221. § (1) bekezdése alapján nem dönthető el, az ítélet tartalmi követelményeit, az indokolási kötelezettség kereteit meghatározó rendelkezésre hivatkozás nem teremt lehetőséget arra, hogy a Kúria a jogerős ítéletet a perben felmerült valamennyi vitás kérdésben felülvizsgálja (Mfv.III.10.260/2019/5.). Ez a megállapítás a jelen perben is irányadó.
- [40] Az elsőfokú bíróság az önálló jogcímként megjelölt túlmunka díjazás különbözetén felül, 1.800.090 forint az illetmény-eltérítés figyelmen kívül hagyásából adódó illetmény-különbözet és a rendszeres díjazás összegébe be nem számított gépjárművezetői pótlék együttes összege, mint illetmény-különbözet megfizetésére kötelezte az alperest. Az alperes sem az elsőfokú ítélet ellen benyújtott fellebbezésében, sem a felülvizsgálati kérelmében nem vitatta a túlmunka díjazás különbözetének megfizetésére kötelező ítéleti rendelkezést, így az a felülvizsgálati eljárás tárgyát sem képezhette, ezért a Kúria az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezéssel nem támadott, a túlmunka díjazás különbözetére vonatkozó ítéleti rendelkezés érintése nélkül helyezte hatályon kívül.
- [41] Az alperes a gépjárművezetői pótlék tekintetében sem nyújtott be fellebbezést az elsőfokú ítélet ellen és a felülvizsgálati kérelmében sem vitatta a gépjárművezetői pótlék fizetésére kötelező ítéleti rendelkezést, azonban a felperes kereseti kérelmében az illetmény eltérítésből eredő illetmény-különbözet és a gépjárművezetői pótlék együttes összegét határozta meg. Az elsőfokú bíróság ugyan ítélete indokolásában megállapította, hogy az alperesnek a gépjárművezetői pótlékot, mint rendszeresen fizetett pótlékot a felperes Hszt. 351. § (1) bekezdés a) pontja szerinti besorolásakor figyelembe kellett volna vennie a Hszt. 352. §-a alapján, azonban a gépjárművezetői pótlék összegét nem határozta meg, ezért a Kúria - a Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazásával - a jogerős ítéletet teljes egészében, az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezéssel nem támadott rész érintése nélkül helyezte hatályon kívül és utasította az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára.
- [42] A megismételt eljárásban a bíróságnak tisztáznia kell az illetmény-eltérítésen alapuló illetmény különbözet és a gépjárművezetői pótlék címén előterjesztett kereseti kérelmek összegaszerúségét. Ezt követően a Kúria fentebb írt iránymutatása figyelembe vételével kell érdemi döntését meghoznia.

Záró rész

- [43] Az alperes a felülvizsgálati eljárásban költségigényt nem terjesztett elő, az első-, és a másodfokú perköltsége vonatkozásában költségfelszámítást csatolt, a felperes az első-, a másodfokú és a felülvizsgálati eljárásban is csatolta költségfelszámítását, ezért a Kúria a felek perköltségét a Kp. 35.§ (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 81.§ (5) bekezdése, az első- és a másodfokú bírósági,

valamint a felülvizsgálati eljárás illetékét a pertárgy értékéhez igazodóan az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 45/A. § (2) bekezdés, 46. § (1) bekezdése, 50. § (1) bekezdés alkalmazásával csak megállapította, azok viseléséről az első fokon eljáró bíróságnak kell a megismételt eljárásban dönteni.

[44] A végzés elleni felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

[45] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el [Kp. 114. § (1) bekezdése].

Budapest, 2020. szeptember 28.

Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Bérces Nóra s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő